

20.1.2006

Eduskunnan suuri valiokunta

**KOMISSION PÄÄTÖS VERKKOON PÄÄSYÄ KOSKEVISTA EDELLYTYKSISTÄ RAJAT
YLITTÄVÄSSÄ SÄHKÖN KAUPASSA ANNETUN ASETUKSEN (EY) N:O 1228/2003
LIITTEEN MUUTTAMISESTA**

Perustuslain 97 §:n mukaisesti lähetetään eduskunnan suurelle valiokunnalle luonnos komission päätökseksi verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa annetun asetuksen (EY) N:o 1228/2003 liitteen muuttamisesta sekä asiaa koskeva kauppa- ja teollisuusministeriön muistio.

Komission päätös on toimenpiteenä mainitun asetuksen mukainen täytäntöönpanotoimi, joka käsitellään rajat ylittävää sähkökauppaa varten perustetussa sääntelykomiteassa. Komission luonnos sisältää säännösehdotuksia, joissa annettaisiin lisätoimivaltaa kansallisille sääntely- ja kilpailuviranomaisille. Kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltuuksista säädetään sähkönsisämarkkinadirektiivin 23 artiklassa ja mainitun asetuksen 9 artiklassa. Suuntaviivapäätöksen antamisvaltuus ei mahdollista lisätoimivaltuuksien antamista sääntelyviranomaisille suuntaviivapäätöksellä. Mikäli komission päätös annetaan ehdotetussa muodossa, Suomen kansallista lainsäädäntöä jouduttaneen täydentämään viranomaisten toimivallan osalta kohtien 2.10 ja 5.5 vuoksi. Epäselvän tilanteen johdosta eduskuntaa informoidaan perustuslain 97 §:n mukaisesti.

Sääntelykomitean ensimmäinen kokous pidetään 25.1.2006.

Taisto Turunen
Osastopäällikkö
Ylijohtaja

Arto Rajala
Neuvotteleva virkamies

LIITTEET

Komission päätösluonnos
KTM:n perusmuistio

Asia

Komission päätös verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa annetun asetuksen (EY) N:o 1228/2003 liitteen muuttamisesta

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

EU/090501/0411 ja EU/090501/0412

U-tunnus / E-tunnus:

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Eduskunnan informoiminen otsikossa mainitussa asiassa

Asiakirjat:

Luonnos suuntaviivapäätökseksi 19.12.2005

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1228/2003 8 (4) artikla ja Neuvoston päätös 1999/486/EY 5 artikla: sääntelykomitea

Käsittelijä(t):

Kauppa- ja teollisuusministeriö: Arto Rajala, puh. 1606 4828

Suomen kanta/ohje:

Suomen yleinen kanta

Suomi pitää suuntaviivapäätöksen tavoitteita ja sisältöä lähtökohtaisesti hyväksyttävänä. Päätös edistää sähkön sisämarkkinoiden kehittämistä. Samalla se mahdollistaa pohjoismaisen sähkömarkkinamallin ylläpitämisen ja kehittämisen.

Suomi pitää tärkeänä, että:

- ehdotuksella edistetään verkkojen rakenteellisten pullonkaulojen poistamista
- maiden sisäisten pullonkaulojen siirtämiselle rajayhteyksiin asetetaan tiukemmat ehdot

- verkonhaltijoille asetetaan rajat ylittävään sähkökauppaan liittyviä yhteistyövelvoitteita sekä velvoitteita ottaa huomioon toimintansa vaikutukset naapurimaiden verkkoihin

Suomen kannalta on puute, että päätös velvoittaa käyttämään pullonkaulojen hallinnan menettelytapana pelkästään nimenomaisia tai implisiittisiä huutokauppoja. Päätöksessä ei riittävällä tavalla edistetä vastakauppojen käyttämistä keinona verkkoalueen sisäisten pullonkaulojen poistamiseksi.

Päätöksen useissa kohdissa annettaisiin kansallisille sääntelyviranomaisille toimivaltaa, joka velvoittaa siirtoverkonhaltijat hyväksyttämään noudattamiansa toimintatapoja kansallisilla sääntelyviranomaisilla. Suuntaviivapäätöksen antamisvaltuus ei ulotu kuitenkaan lisätoimivaltuuksien antamiseen sääntelyviranomaisille suuntaviivapäätöksellä. Suomi katsoo, ettei suuntaviivapäätökseen tulisi sisällyttää ainakaan sellaisia sääntelyviranomaisista koskevia toimivaltasäännöksiä, jotka ovat ristiriidassa Suomen nykyisen, sähkön sisämarkkinadirektiivin ja rajat ylittävää sähkökauppaa koskevan asetuksen pohjalta laaditun lainsäädännön kanssa.

Suomen kanta yksityiskohtiin:

1. luku. Yleiset määräykset

Suomi voi hyväksyä 1. lukuun sisältyvät säännökset.

Kohdan 1.3. osalta Suomi pitäisi parempana, jos suuntaviivapäätös edistäisi ehdotusta velvoittavammassa muodossa vastakauppoja verkkoalueen sisäisten pullonkaulojen hallintametodina. Suomi voi kuitenkin hyväksyä kohdan myös ei –velvoittavassa muodossa.

Kohtien 1.7-1.8 säännökset ovat Suomen kannalta tärkeitä. Suomi katsoo, että pullonkaulaongelmat on ratkaistava ensisijaisesti siellä, missä pullonkaulat sijaitsevat. Maan sisäisten pullonkaulojen siirtämiseen rajalle tulisi asettaa tiukat kriteerit. Tämän vuoksi Suomi kannattaa sääntelyviranomaisten ehdottamia tiukemmin yksilöityjä kriteereitä, joiden mukaan kustannustehokkuus ja mahdollisimman vähäiset negatiiviset vaikutukset sähkön sisämarkkinoihin (= vastakauppojen lisääminen) tulisi lisätä hyväksyttävien kriteerien joukkoon. Suomi voi kuitenkin hyväksyä säännökset esitetystä muodosta, mutta katsoo, että maan sisäisten pullonkaulojen siirtämiseen rajalle tulisi ainakin pitkällä tähtäimellä pyrkiä asettamaan nyt ehdotettua tiukemmin yksilöidyt kriteerit.

2. luku. Ylikuormituksen hallinnan menetelmät

Suomi voi hyväksyä 2. lukuun sisältyvät säännökset kohtaa 2.10 lukuun ottamatta, kuitenkin ottaen huomioon seuraavat näkökannat:

Kohdissa 2.4, 2.5 ja 2.7 asetetaan siirtoverkonhaltijalle velvoitteita, joiden lähtökohtana on, että rajayhteyksien siirtokapasiteetti tulee tarjota markkinatoimijoille pääsääntöisesti kiinteänä kapasiteettina, joka on tarkoitettu ensisijaisesti kahdenvälisen sopimusten siirtotavaksi. Pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla rajajohtojen kapasiteetti jaetaan kokonaan implisiittisessä huutokaupassa eli siirtokapasiteetti on kohdistettu kokonaan pörssikauppa varten. Kohdan 2.8 säännös turvaa pohjoismaisen sähkömarkkinamallin soveltamisen. Tämän vuoksi Suomi katsoo, että kohdat 2.4, 2.5 ja 2.7 voidaan hyväksyä vain sillä edellytyksellä, että kohdassa 2.8. ehdotettu periaate, jonka mukaan kaikki rajayhteyksien siirtokapasiteetti voidaan jakaa implisiittisissä huutokaupoissa, sisältyy suuntaviivapäätökseen.

Kohdissa 2.6, 2.8 ja 2.13 ehdotetaan siirtoverkonhaltijoille velvollisuutta hyväksyttää kohdissa mainitut toimintatapansa kansallisilla sääntelyviranomaisilla. Kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltuuksista säädetään sähkön sisämarkkinadirektiivin 23 artiklassa ja CBT-asetuksen 9 artiklassa. Suuntaviivapäätöksen antamisvaltuus ei mahdollista lisätoimivaltuuksien antamista sääntelyviranomaisille suuntaviivapäätöksellä. Suomi katsoo tämän vuoksi yleisenä kantanaan, ettei suuntaviivapäätökseen tulisi sisällyttää säännöksiä sääntelyviranomaisten toimivallasta. Kohdassa 2.8 tarkoitettu ratkaisu on lisäksi osa ns. market designia, josta päättämistä ei Suomen mielestä tulisi säätää yksinomaan kansallisten sääntelyviranomaisten tehtäväksi. Suomi ehdottaa, että toimintatavat tulisi hyväksyttämisen sijasta notifioida sääntelyviranomaisille. Tarvittaessa Suomi voi kuitenkin hyväksyä näissä kohdissa tarkoitettut säännökset, koska ne eivät ole ristiriidassa Suomen nykyisen lainsäädännön kanssa.

Kohdan 2.9 mukaan kapasiteetin jakomenetelmässä ei sallita lähtöhintojen käyttöä. Suomi kannattaa tätä periaatetta, sillä se johtaa rajayhteyksien käyttöoikeuksien taloudellisen arvon parempaan optimointiin kuin, jos siirtoverkonhaltija asettaisi huutokaupassa lähtöhinnan.

Kohdan 2.10 mukaan sääntely- ja/tai kilpailuviranomaiset voivat tarvittaessa asettaa siirtokapasiteetin jakomenettelyyn rajoituksia, joilla pyritäisiin rajoittamaan määräävään markkina-asemaan liittyviä ongelmia joko yleisesti tai yksittäiseen yhtiöön soveltaen. Suomi katsoo yleisenä kantanaan, ettei suuntaviivapäätökseen tulisi sisällyttää säännöksiä viranomaisten toimivallasta. Koska kohdassa tarkoitettua sääntelytoimivaltaa ei sisälly Suomen nykyiseen lainsäädäntöön, Suomi ei hyväksy säännöstä muodossa, joka velvoittaisi Suomea muuttamaan lainsäädäntöään tältä osin. Suomi voi hyväksyä kohdan siten tarkennettuna, että kohtaa sovelletaan vain nimenomaisesti huutokauppoihin, joihin sitä on tarkoitettu sovellettavaksi. Tällöin kohtaa ei sovellettaisi implisiittisiä huutokauppoja soveltaviin maihin kuten Suomeen.

3. luku. Koordinointi

Suomi voi hyväksyä 3. lukuun sisältyvät säännökset, kuitenkin ottaen huomioon seuraavat näkökannat:

Suomi pitää kohdan 3.3 säännöstä välttämättömänä, sillä säännös turvaa nykyisen pohjoismaisen sähkömarkkinamallin soveltamisen.

Kohdan 3.5 mukaan menetelmä, jolla taataan ylikuormituksen hallinnan yhteensopivuus alueiden välillä, on hyväksyttävä sääntelyviranomaisilla. Suomi katsoo yleisenä kantanaan, ettei suuntaviivapäätökseen tulisi sisällyttää säännöksiä sääntelyviranomaisten toimivallasta. Kohdassa 3.5 tarkoitettu ratkaisu on lisäksi osa ns. market designia, josta päättämistä ei Suomen mielestä tulisi säätää yksinomaan kansallisten sääntelyviranomaisten tehtäväksi. Suomi ehdottaa, että toimintatavat tulisi hyväksyttämisen sijasta notifioida sääntelyviranomaisille. Tarvittaessa Suomi voi kuitenkin hyväksyä tämän kohdan säännökset, koska se ei ole ristiriidassa Suomen nykyisen lainsäädännön kanssa. Samuoto jättää epäselväksi, minkä maiden sääntelyviranomaisia kohdassa tarkoitetaan.

4. luku. Markkinaoperaatioiden aikataulu

Suomi voi hyväksyä 4. lukuun sisältyvät säännökset.

5. luku. Avoimuus

Suomi voi hyväksyä 5. lukuun sisältyvät säännökset kohtaa 5.5 lukuun ottamatta, kuitenkin ottaen huomioon seuraavat näkökannat:

Kohdissa 5.2, 5.4 ja 5.5 ehdotetaan siirtoverkonhaltijoille velvollisuutta hyväksyttää kohdissa mainitut toimintatapansa kansallisilla sääntelyviranomaisilla. Suomi katsoo yleisenä kantanaan, ettei suuntaviivapäätökseen tulisi sisällyttää säännöksiä sääntelyviranomaisten toimivallasta. Lisäksi kohdan 5.2. sanamuoto jättää epäselväksi, mikä kohdassa mainitusta kahdesta menetelmästä on hyväksyttävä sääntelyviranomaisella. Suomi ehdottaa, että toimintatavat tulisi hyväksyttämisen sijasta notifioida sääntelyviranomaisille. Tarvittaessa Suomi voi kuitenkin hyväksyä kohdissa 5.2 ja 5.4 tarkoitetut säännökset, koska ne eivät ole ristiriidassa Suomen nykyisen lainsäädännön kanssa. Kohdan 5.5 mukaan siirtoverkonhaltijoiden on hyväksyttävä sääntelyviranomaisilla rajat ylittävää kauppaa koskevien tietojen julkistamistapa. Koska tällaista sääntelytoimivaltaa ei sisälly Suomen nykyiseen lainsäädäntöön, Suomi ei hyväksy kohdan 5.5 säännöstä muodossa, joka velvoittaisi Suomea muuttamaan lainsäädäntöään.

6. luku. Ylikuormitukseen liittyvien tulojen käyttö

Suomi voi hyväksyä 6. lukuun sisältyvät säännökset, kuitenkin ottaen huomioon seuraavat näkökannat:

Kohdissa 6.1 ja 6.3 ehdotetaan siirtoverkonhaltijoille velvollisuutta hyväksyttää kohdissa mainitut toimintatapansa kansallisilla sääntelyviranomaisilla. Suomi katsoo yleisenä kantanaan, ettei suuntaviivapäätökseen tulisi sisällyttää säännöksiä sääntelyviranomaisten toimivallasta. Edellisen perusteella Suomi katsoo, että vastaava asia voitaisiin säätää näissä kohdissa viittaamalla sähkön sisämarkkinadirektiivin 23 (2) artiklaan, jonka voidaan katsoa kattavan kohdassa tarkoitetun toimivallan. Tarvittaessa Suomi voi kuitenkin hyväksyä näissä kohdissa tarkoitetut säännökset, koska ne eivät ole ristiriidassa Suomen nykyisen lainsäädännön kanssa.

Suomi tukee erityisesti kohdan 6.6 säännöstä, koska siinä suositellaan pullonkaulatulojen kohdistamista ensisijaisesti siirtokykyä ylläpitäviin ja pullonkaulojen poistamiseen tähtääviin investointeihin.

Pääasiallinen sisältö:

Komissio antoi 19.12.2005 ehdotuksen komission päätökseksi verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa annetun asetuksen (EY) N:o 1228/2003 liitteen muuttamisesta. Ehdotus käsittää sähköverkon pullonkaulojen hallintaa koskevan uuden, aikaisempaa tarkemman suuntaviivapäätöksen. Suuntaviivapäätös täydentää asetuksen säännöksiä ja on suoraan sitovaa oikeutta jäsenvaltioissa. Suuntaviivapäätöksellä luodaan perusteita yhteisten sähkön sisämarkkinoiden syntymiselle. Päätöksen tavoitteena on kuitenkin vielä tässä vaiheessa luoda säännöt sähköverkon pullonkaulojen hallinnalle seitsemällä alueellisella markkinalla sekä toisiinsa rajoittuvien alueellisten markkinoiden välillä.

Suuntaviivat sisältävät säännöksiä seuraavissa aihealueissa: 1. yleiset määräykset, 2. ylikuormituksen hallinnan menetelmät, 3. koordinointi, 4. markkinaoperaatioiden aikataulu, 5. avoimuus ja 6. ylikuormitukseen liittyvien tulojen käyttö.

1. luku. Yleiset määräykset

- 1.1 Siirtoverkonhaltijoiden on pyrittävä hyväksymään kaikki kaupalliset sähköntoimitukset.
- 1.2 Jos ylikuormitusta ei esiinny, pääsyä yhteenliitintään ei saa rajoittaa.
- 1.3 Jos suunnitellut kaupalliset sähköntoimitukset eivät vastaa verkkotoiminnan turvallisuusvaatimuksia, siirtoverkonhaltijoiden on lievitettävä ylikuormitusta verkkotoiminnan turvallisuusvaatimusten mukaisesti ja samalla pyrittävä varmistamaan, että mahdolliset tähän liittyvät kustannukset pysyvät taloudellisesti tehokkaalla tasolla.
- 1.4 Jos rakenteellista ylikuormitusta esiintyy, siirtoverkonhaltijoiden on välittömästi pantava täytäntöön ennalta määritellyt ylikuormituksen hallinnan järjestelyt. Ylikuormituksen hallinnan menetelmillä on varmistettava, että kaikkeen jaettuun siirtokapasiteettiin liittyvät fyysiset sähkövirrat ovat verkon turvallisuusnormien mukaisia.
- 1.5 Ylikuormituksen hallintaan valittujen menetelmien on annettava tehokkaita taloudellisia signaaleja markkinaosallistujille ja siirtoverkonhaltijoille, edistettävä kilpailua ja sovelluttava alueelliseen käyttöön.
- 1.6 Ylikuormituksen hallinnassa ei saa soveltaa eri sääntöjä eri sähkönsiirtosopimuksiin. Siirtopyynnön saa evätä vain, jos sähköverkon turvallista toimintaa ei enää voida taata, ja jos pyynnöllä on alempi taloudellinen arvo kuin toisella samoin sopimusehdoin hyväksytyllä pyynnöllä.
- 1.7 Määrittäessään verkkoalueita, joiden sisällä ja välillä ylikuormituksen hallintaa sovelletaan, siirtoverkonhaltijoiden on noudatettava periaatteita, joiden mukaan ylikuormituksen hallinnan on oltava mahdollisimman kustannustehokasta ja aiheutettava mahdollisimman vähän kielteisiä vaikutuksia sähkön sisämarkkinoihin. Erityisenä vaatimuksena on, että siirtoverkonhaltijat eivät saa rajoittaa rajayhteyksien käyttöä ratkaistakseen ylikuormituksen oman valvonta-alueensa sisällä, paitsi toimintaturvallisuuteen liittyvistä syistä. Tilanne voidaan hyväksyä vain siihen saakka, kunnes löydetään pitkän aikavälin ratkaisu.
- 1.8 Tasapainottaessaan verkkoa omalla valvonta-alueellaan operatiivisilla toimenpiteillä ja ajojärjestyksen uudelleen määrittämisellä siirtoverkonhaltijoiden on otettava huomioon näiden toimenpiteiden vaikutus viereisiin valvonta-alueisiin.
- 1.9 Rajayhdysjohtokapasiteetin ylikuormituksen päivänsisäisen hallinnan mekanismit on vahvistettava koordinoitusti viimeistään vuoden 2008 alusta.

2. luku. Ylikuormituksen hallinnan menetelmät

- 2.1 Ylikuormituksen hallinnan menetelmien on oltava markkinapohjaisia. Kapasiteettia voidaan jakaa vain nimenomaisissa huutokaupoissa (kapasiteetti) tai implisiittisissä huutokaupoissa (kapasiteetti ja energia). Saman yhteenliitännän osalta voidaan soveltaa kumpaakin menetelmää.
- 2.4 Siirtoverkonhaltijoiden on optimoitava kapasiteetin vakauden aste. Kohtuullinen osuus kapasiteetista voidaan tarjota markkinoille heikommalla vakauden asteella.
- 2.5 Pitkän ja keskipitkän aikavälin kapasiteetin käyttöoikeuksien on oltava vakaan siirtokapasiteetin käyttöoikeuksia. Niihin sovelletaan ”käytä tai menetä”- tai ”käytä tai myy” -periaatetta.
- 2.6 Siirtoverkonhaltijoiden on määritettävä sopiva rakenne eri aikaväleillä tapahtuvaa kapasiteetin jakamista varten. Tämä jakamisrakenne on hyväksyttävä sääntelyviranomaisilla.
- 2.7 Kapasiteetin jakamisessa ei saa syrjiä toimijoita, jotka haluavat käyttää oikeuksiaan käyttäen fyysisiä kahdenvälisiä sopimuksia tai tehdä tarjouksia sähköpörsseissä.
- 2.8 Alueilla, joilla sähkön finanssimarkkinat ovat pitkälle kehittyneitä ja ovat osoittaneet tehokkuutensa, sääntelyviranomaiset voivat päättää jakaa kaiken rajayhteyskapasiteetin implisiittisissä huutokaupoissa.

- 2.9 Muissa kuin uusien rajayhteyksien tapauksissa, joihin sovelletaan asetuksen 7 artiklan mukaista poikkeusta, ei sallita lähtöhintojen käyttöä kapasiteetin jakomenetelmissä.
- 2.10 Periaatteessa kaikkien potentiaalisten verkon käyttäjien on sallittava osallistua jakoprosessiin rajoituksitta. Jotta vältettäisiin tietyn markkinatoimijan määräävään markkina-asemaan liittyviä ongelmia, sääntely- ja/tai kilpailuviranomaiset voivat tarvittaessa asettaa rajoituksia, joita sovelletaan yleisesti tai yksittäisen yhtiön osalta määräävän markkina-aseman vuoksi.
- 2.13 Jos markkinatoimijat eivät käytä kapasiteettia, jonka käyttöön ne ovat sitoutuneet, myy kapasiteettia jälkimarkkinoilla tai palauta sitä ajoissa, niiden on menetettävä oikeutensa kyseiseen kapasiteettiin ja maksettava kustannusvastaava korvaus. Vastuuvetoisuuden määrittämiseen käytettävät perusperiaatteet ja -menetelmät on taloudellisten seurausten osalta määriteltävä ennakolta, ja ne on hyväksyttävä kansallisilla sääntelyviranomaisilla.

3. luku. Koordinointi

- 3.1 Rajayhteyden kapasiteetin jakaminen on koordinoitava ja toteutettava käyttäen jakomenettelyjä, jotka ovat yhteisiä kaikille kyseisille siirtoverkonhaltijoille. Tapauksissa, joissa kahden maan välisen kaupan odotetaan merkittävästi vaikuttavan fyysisten sähkövirtojen olosuhteisiin kolmannessa maassa, ylikuormituksen hallinnan menetelmät on koordinoitava kaikkien kyseisten siirtoverkonhaltijoiden kesken yhteisessä menettelyssä. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden on varmistettava, ettei oteta yksipuolisesti käyttöön ylikuormituksen hallinnan menettelyjä, jolla on merkittävä vaikutus fyysisiin sähkövirtoihin muissa verkoissa.
- 3.2 Yhteistä ylikuormituksen hallinnan menetelmää sekä menettelyä, jossa kapasiteettia jaetaan markkinoille vähintään vuosittain, kuukausittain ja päivittäin, on sovellettava viimeistään vuoden 2007 alusta seitsemän alueen maiden välillä:
- a) Pohjois-Eurooppa (Tanska, Ruotsi, Suomi, Saksa ja Puola),
 - b) Luoteis-Eurooppa (Benelux-maat, Saksa ja Ranska),
 - c) Italian pohjoisraja-alueet (Italia, Ranska, Saksa, Itävalta ja Slovenia),
 - d) Keski- ja Itä-Eurooppa (Saksa, Puola, Tšekki, Slovakia, Unkari, Itävalta ja Slovenia),
 - e) Lounais-Eurooppa (Espanja, Portugali ja Ranska),
 - f) Yhdistynyt kuningaskunta, Irlanti ja Ranska,
 - g) Baltian maat (Viro, Latvia ja Liettua).
- 3.3 Edellä 2.8 kohdassa tarkoitetuilla alueilla kaikki kapasiteetti voidaan jakaa seuraavaa päivää koskevana jakona.
- 3.4 Kaikilla näillä seitsemällä alueella on määriteltävä yhteensopivat ylikuormituksen hallinnan menettelyt aidosti yhdentyneiden eurooppalaisten sähkömarkkinoiden muodostamiseksi.
- 3.5 Menetelmä, jolla taataan ylikuormituksen hallinnan yhteensopivuus alueiden välillä, on hyväksyttävä sääntelyviranomaisilla.

4. luku. Markkinaoperaatioiden aikataulu

- 4.1 Käytettävissä oleva siirtokapasiteetti on jaettava riittävän ajoissa etukäteen.
- 4.2 Siirto-oikeuksia koskevat ilmoitukset on tehtävä riittävän aikaisin etukäteen ennen päivittäisiä kaupankäyntikiirroksia. Vastakkaiseen suuntaan kulkevien virtojen siirto-oikeudet on tasautettava, jotta yhteenliittäntää voidaan käyttää tehokkaasti.
- 4.4 Valmistellessaan päivän verkkokäyttöä siirtoverkonhaltijoiden on vaihdettava tietoa viereisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa.

5. luku. Avoimuus

5.1. Siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava verkon saatavuuteen, verkkoon pääsyyn ja verkon käyttöön liittyvät asianmukaiset tiedot.

5.2 Siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava yleinen kuvaus ylikuormituksen hallinnan menetelmästä, jota käytetään eri olosuhteissa markkinoita varten käytettävissä olevan kapasiteetin maksimoimiseksi, sekä yleisestä menetelmästä, jota käytetään rajayhteyksien kapasiteetin laskemiseksi. Menetelmä on hyväksyttävä asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisilla.

5.4 Toiminnan ja suunnittelun turvallisuusnormeja koskeva asiakirja on annettava kansallisten sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi.

5.5 Siirtoverkonhaltijoiden on julkistettava kaikki rajat ylittävää kauppaa koskevat asiaankuuluvat tiedot. Tietojen julkistamistapa on hyväksyttävä sääntelyviranomaisilla. Kappaleessa on listattu tietojen julkistamista koskevat vähimmäisvaatimukset (9 kohtaa). Kohdan i) mukaan siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava tiedot suunnitelluista käyttökatkoista ja edellispäivää koskevat yhteenkootut tiedot yli 100 MW:n tuotantoyksiköiden suunnitelluista ja ennakoimattomista käyttökeskeytyksistä.

5.10 Siirtoverkonhaltijoiden on säännöllisesti vaihdettava riittävän tarkat verkko- ja kuormitustiedot, jotta kukin siirtoverkonhaltija voi tehdä tehonjakolaskennan omalla alueellaan. Samat tiedot on annettava pyynnöstä sääntelyviranomaisten ja Euroopan komission käyttöön. Sääntelyviranomaisten ja Euroopan komission on varmistettava, että ne käsittelevät tietoja luottamuksellisina.

6. luku. Ylikuormitukseen liittyvien tulojen käyttö

6.1 Ylikuormituksen hallinnan menettelyt saavat tuottaa tuloa vain ylikuormitustapauksessa; tämä ei koske uusia rajayhteyksiä, joihin sovelletaan asetuksen 7 artiklan mukaista poikkeusta. Sääntelyviranomaisten on vahvistettava kyseisten tulojen jakomenettely.

6.3 Ylikuormitukseen liittyvät tulot on jaettava siirtoverkonhaltijoiden kesken sääntelyviranomaisten hyväksymien perusteiden mukaisesti.

6.4 Siirtoverkonhaltijoiden on vahvistettava selkeästi etukäteen, miten ne käyttävät mahdollisesti saamansa ylikuormitukseen liittyvät tulot. Sääntelyviranomaisten on tarkastettava, että tämä käyttö vastaa asetusta ja näitä suuntaviivoja ja että rajayhteyksien kapasiteetin jakamisesta aiheutuvat ylikuormitustulot osoitetaan kokonaisuudessaan yhteen tai useampaan asetuksen 6 artiklan 6 kohdassa mainituista tarkoituksista.

6.6 Ylikuormitukseen liittyvien tulojen käyttö investointeihin yhteenliittämiskapasiteetin ylläpitämiseksi tai lisäämiseksi on mieluiten kohdistettava erityisiin ennalta määriteltäviin hankkeisiin, jotka lieventävät nykyistä ylikuormitusta ja jotka voidaan lisäksi toteuttaa kohtuullisessa ajassa.

Kansallinen käsittely:

Ehdotuksesta on pyydetty kommentit Energiamarkkinavirastolta, Kilpailuvirastolta, järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta Fingrid Oyj:ltä sekä Energiategollisuus ry:ltä.

Eduskuntakäsittely:

Eduskuntaa informoidaan asiasta tällä perusmuistiolla.

Käsittely Euroopan parlamentissa:

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

Komission päätös suuntaviivoiksi on toimenpiteenä rajat ylittävää sähkökauppaa koskevan asetuksen N:o 1228/2003 täytäntöönpanotoimi. Komission esitys kuitenkin sisältää säännösehdotuksia, joissa annettaisiin lisätoimivaltaa kansallisille sääntely- ja kilpailuviranomaisille. Kansallisten sääntelyviranomaisten toimivaltuuksista säädetään sähkön sisämarkkinadirektiivin 23 artiklassa ja asetuksen 9 artiklassa. Suuntaviivapäätöksen antamisvaltuus ei mahdollista lisätoimivaltuuksien antamista sääntelyviranomaisille suuntaviivapäätöksellä. Mikäli komission päätös annetaan ehdotetussa muodossa, Suomen kansallista lainsäädäntöä jouduttaneen täydentämään viranomaisten toimivallan osalta kohtien 2.10 ja 5.5 vuoksi. Epäselvän tilanteen johdosta eduskuntaa informoidaan perustuslain 97 §:n mukaisesti.

Taloudelliset vaikutukset:

Päätös edistää sähkön sisämarkkinoiden kehittämistä. Samalla se mahdollistaa pohjoismaisen sähkömarkkinamallin ylläpitämisen ja kehittämisen.

Päätös sisältää Suomen kannalta myönteisiä, nykytilannetta parantavia säännöksiä seuraavasti:

- ehdotuksella edistetään siirtoverkkojen rakenteellisten pullonkaulojen poistamista
- maiden sisäisten pullonkaulojen siirtämiselle rajayhteyksiin asetetaan tiukemmat ehdot
- siirtoverkonhaltijoille asetetaan rajat ylittävään sähkökauppaan liittyviä yhteistyövelvoitteita sekä velvoitteita ottaa huomioon toimintansa vaikutukset naapurimaiden verkkoihin.

Nämä toimenpiteet edistävät sähkön siirtoa pohjoismaisilla sähkömarkkinoilla ja erityisesti Ruotsista Suomeen. Toimenpiteet parantavat toimitusvarmuutta sekä vähentävät aikaa, jolloin pohjoismaisen sähköpörssin kautta hankittava sähkö on Suomessa kalliimpaa kuin Ruotsissa.

Ehdotukset tehostavat sähkön sisämarkkinoiden kehittymistä. Pohjoismaisten sähkömarkkinoiden yhdentyminen Keski-Euroopan markkina-alueeseen merkitsee näiden alueellisten markkinoiden välisten sähkön hintaerojen tasoittumista ainakin osittain. Tämä saattaa merkitä pitemmällä aikavälillä sähkön hinnan nousua Pohjoismaissa.

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Asiasanat	energia, energiahuolto, sähkö, sähkön sisämarkkinat
Hoitaa	KTM
Tiedoksi	ALR, EUE, UM, VM, VNEUS, YM

FI

...

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 5.12.2005

.

÷

Luonnos:

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty [...],

**verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa annetun
asetuksen (EY) N:o 1228/2003 liitteen muuttamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Luonnos:

KOMISSIION PÄÄTÖS,

tehty [...],

verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa annetun asetuksen (EY) N:o 1228/2003 liitteen muuttamisesta

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävässä sähkön kaupassa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1228/2003¹ ja erityisesti sen 8 artiklan 4 kohdan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksessa (EY) N:o 1228/2003 vahvistettiin kansallisten verkkojen välisten yhteenliittäntöjen siirtokapasiteetin hallintaa ja jakamista koskevat suuntaviivat.
- (2) Näihin suuntaviivoihin olisi sisällytettävä tehokkaita ylikuormituksen hallinnan menetelmiä rajat ylittäviä sähköntoimituksia varten, jotta voidaan varmistaa tehokas pääsy siirtoverkkoihin sähkön toimittamiseksi yli rajojen.
- (3) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 1228/2003 13 artiklan 2 kohdalla perustetun komitean lausunnon mukaisia,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Korvataan asetuksen (EY) N:o 1228/2003 liite tämän asetuksen liitteellä.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

¹ EUVL 176, 15.7.2003, s. 1.

Tehty Brysselissä [...]

Komission puolesta
Komission jäsen

LIITE

YLIKUORMITUKSEN HALLINTAA KOSKEVAT SUUNTAVIIVAT

1. YLEISET MÄÄRÄYKSET

- 1.1 Siirtoverkonhaltijoiden on pyrittävä hyväksymään kaikki kaupalliset sähköntoimitukset, myös sellaiset, joihin liittyy rajat ylittävää kauppaa.
- 1.2 Jos ylikuormitusta ei esiinny, pääsyä yhteenliitántään ei saa rajoittaa. Jos ylikuormitusta ei yleensä esiinny, ei tarvita pysyvää yleistä jakomenettelyä, jonka mukaan oikeudet käyttää rajat ylittävää yhteyttä jaettaisiin.
- 1.3 Jos suunnitellut kaupalliset sähköntoimitukset eivät vastaa verkkotoiminnan turvallisuusvaatimuksia, siirtoverkonhaltijoiden on lievitettävä ylikuormitusta verkkotoiminnan turvallisuusvaatimusten mukaisesti ja samalla pyrittävä varmistamaan, että mahdolliset tähän liittyvät kustannukset pysyvät taloudellisesti tehokkaalla tasolla. Jos kustannustehokkaampia toimia ei voida toteuttaa, on harkittava ajojärjestyksen uudelleen määrittämistä tai vastakauppaa.
- 1.4 Jos rakenteellista ylikuormitusta esiintyy, siirtoverkonhaltijoiden on välittömästi pantava täytäntöön ennalta määritellyt ja sovitut ylikuormituksen hallinnan säännöt ja järjestelyt. Ylikuormituksen hallinnan menetelmillä on varmistettava, että kaikkeen jaettuun siirtokapasiteettiin liittyvät fyysiset sähkövirrat ovat verkon turvallisuusnormien mukaisia.
- 1.5 Ylikuormituksen hallintaan valittujen menetelmien on annettava tehokkaita taloudellisia signaaleja markkinaosallistujille ja siirtoverkonhaltijoille, edistettävä kilpailua ja sovelluttava alueelliseen käyttöön.
- 1.6 Ylikuormituksen hallinnassa ei saa soveltaa eri sääntöjä eri sähkönsiirtosopimuksiin. Siirtopyynnön saa evätä vain, jos pyynnön hyväksymisestä seurauksena olevien fyysisten sähkövirtojen odotetaan yhdessä aiemmin hyväksytyjen pyyntöjen kanssa johtavan tilanteeseen, jossa sähköverkon turvallista toimintaa ei enää voida taata, ja jos pyynnöllä on alempi taloudellinen arvo (ilmaistuna halukkuutena maksaa) kuin toisella samoin sopimusehdoin hyväksytyllä pyynnöllä, jonka epääminen niin ikään takaisi sähköverkon turvallisen toiminnan.
- 1.7 Määrittäessään verkkoalueita, joiden sisällä ja välillä ylikuormituksen hallintaa sovelletaan, siirtoverkonhaltijoiden on noudatettava periaatteita, joiden mukaan ylikuormituksen hallinnan on oltava mahdollisimman kustannustehokasta ja aiheutettava mahdollisimman vähän kielteisiä vaikutuksia sähkön sisämarkkinoihin. Erityisenä vaatimuksena on, että siirtoverkonhaltijat eivät saa rajoittaa yhteenliittämiskapasiteettia ratkaistakseen ylikuormituksen oman valvonta-alueensa sisällä, paitsi toimintaturvallisuuteen liittyvistä syistä. Jos tämä tilanne syntyy, siirtoverkonhaltijoiden on kuvattava ja esitettävä se avoimesti kaikille käyttäjille. Tilanne voidaan hyväksyä vain siihen saakka, kunnes löydetään pitkän aikavälin ratkaisu. Siirtoverkonhaltijoiden on kuvattava ja esitettävä avoimesti kaikille käyttäjille menetelmät ja hankkeet, joita käytetään pitkän aikavälin ratkaisun saavuttamiseen.
- 1.8 Tasapainottaessaan verkkoa omalla valvonta-alueellaan operatiivisilla toimenpiteillä ja ajojärjestyksen uudelleen määrittämisellä siirtoverkonhaltijoiden on otettava huomioon näiden toimenpiteiden vaikutus viereisiin valvonta-alueisiin.
- 1.9 Rajayhdysjohtokapasiteetin ylikuormituksen päivänsisäisen hallinnan mekanismit on viimeistään 1. tammikuuta 2008 vahvistettava koordinoidusti ja turvalliset

toimintaolosuhteet varmistaen, jotta voidaan maksimoida sähkökaupan mahdollisuudet ja luoda edellytykset rajojen yli ulottuvalle tasapainottamiselle.

- 1.10 Kansallisten sääntelyviranomaisten on säännöllisesti arvioitava ylikuormituksen hallinnan mekanismeja kiinnittäen erityistä huomiota tässä asetuksessa ja näissä suuntaviivoissa vahvistettujen periaatteiden ja sääntöjen noudattamiseen sekä sääntelyviranomaisten itsensä kyseisten periaatteiden ja sääntöjen perusteella vahvistamien ehtojen ja edellytysten noudattamiseen. Arvioinnissa on kuultava kaikkia markkinatoimijoita ja otettava huomioon asiaa koskevat tutkimukset.

2. YLIKUORMITUKSEN HALLINAN MENETELMÄT

- 2.1 Ylikuormituksen hallinnan menetelmien on oltava markkinapohjaisia, jotta voidaan edistää tehokasta kauppaa rajojen yli. Tämän vuoksi kapasiteettia voidaan jakaa vain nimenomaisissa huutokaupoissa (kapasiteetti) tai implisiittisissä huutokaupoissa (kapasiteetti ja energia). Saman yhteenliittännän osalta voidaan soveltaa kumpaakin menetelmää.
- 2.2 Ylikuormituksen hallinnan mekanismeissa voidaan kilpailuolosuhteista riippuen joutua ottamaan huomioon siirtokapasiteetin jakaminen sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Mekanismeja voidaan siis käyttää esimerkiksi vuosittain, kuukausittain, viikkoittain, päivittäin tai useita kertoja päivässä.
- 2.3 Kussakin kapasiteetin jakomenettelyssä on jaettava ennalta määrätty osuus käytettävissä olevasta yhteenliittämiskapasiteetista sekä lisäksi aiemmin jakamatta jäänyt kapasiteetti ja mahdollinen kapasiteetin haltijoiden edellisistä jaoista luovuttama kapasiteetti.
- 2.4 Siirtoverkonhaltijoiden on optimoitava kapasiteetin vakauden aste ottaen huomioon kyseisten siirtoverkonhaltijoiden velvoitteet ja oikeudet sekä markkinaosallistujien velvoitteet ja oikeudet, jotta voidaan edistää tehokasta ja toimivaa kilpailua. Kohtuullinen osuus kapasiteetista voidaan tarjota markkinoille heikommalla vakauden asteella, mutta rajat ylittävän siirron tarkat ehdot on aina ilmoitettava markkinaosallistujille.
- 2.5 Pitkän ja keskipitkän aikavälin kapasiteetin käyttöoikeuksien on oltava vakaan siirtokapasiteetin käyttöoikeuksia. Niihin sovelletaan käyttötarkoitukseen osoitettaessa *käytä tai menetä* tai *käytä tai myy* -periaatetta.
- 2.6 Siirtoverkonhaltijoiden on määritettävä sopiva rakenne eri aikaväleillä tapahtuvaa kapasiteetin jakamista varten. Tähän voi sisältyä mahdollisuus varata vähimmäisprosenttiosuus yhteenliittämiskapasiteetista päivittäin tai useita kertoja päivässä tehtävään kapasiteetin jakamiseen. Tämä jakamisrakenne on hyväksyttävä sääntelyviranomaisilla. Ehdotuksiaan laatiessaan siirtoverkonhaltijoiden on otettava huomioon:
- a) markkinoiden ominaispiirteet,
 - b) toimintaolosuhteet, kuten vakaalta pohjalta ilmoitettuihin suunnitelmiin kohdistuvan tasauttamisen vaikutukset,

- c) käytössä oleville kapasiteetin jakamisen mekanismeilla vahvistettujen prosenttiosuuksien ja aikavälien yhdenmukaisuus.

- 2.7 Kapasiteetin jakamisessa ei saa syrjiä toimijoita, jotka haluavat käyttää oikeuksiaan käyttää fyysisiä kahdenvälisiä sopimuksia tai tehdä tarjouksia sähköpörseissä. Korkeimmat tarjoukset (jotka voivat olla joko nimenomaisia tai implisiittisiä) hyväksytään.
- 2.8 Alueilla, joilla sähkön finanssimarkkinat ovat pitkälle kehittyneitä ja ovat osoittaneet tehokkuutensa, sääntelyviranomaiset voivat päättää jakaa kaiken yhteenliittämiskapasiteetin implisiittisissä huutokaupoissa.
- 2.9 Muissa kuin uusien rajayhdysjohtojen tapauksissa, joihin sovelletaan asetuksen 7 artiklan mukaista poikkeusta, ei sallita lähtöhintojen käyttöä kapasiteetin jakomenetelmissä.
- 2.10 Periaatteessa kaikkien potentiaalisten verkon käyttäjien on sallittava osallistua jakoprosessiin rajoituksitta. Jotta vältettäisiin luomasta tai vaikeuttamasta tietyn markkinatoimijan määräävään markkina-asemaan liittyviä ongelmia, sääntely- ja/tai kilpailuviranomaiset voivat tarvittaessa asettaa rajoituksia, joita sovelletaan yleisesti tai yksittäisen yhtiön osalta määräävän markkina-aseman vuoksi.
- 2.11 Verkon käyttäjien on ilmoitettava siirtoverkonhaltijoille kapasiteetin käyttöön liittyvistä aikeistaan määrääjän kuluessa kullakin aikavälillä. Määräaika on asetettava siten, että siirtoverkonhaltijat voivat osoittaa käyttämättömäksi jäävän kapasiteetin uudelleenjakoa varten seuraavalla relevantilla aikavälillä, mukaan luettuina päivänsisäinen kaupankäynti.
- 2.12 Kapasiteetin on oltava vapaasti kaupattavissa jälkimarkkinoilla sillä edellytyksellä, että siirtoverkonhaltijalle ilmoitetaan kaupasta riittävän ajoissa. Jos siirtoverkonhaltija ei hyväksy jälkimarkkinakauppaa, sen on ilmoitettava ja selitettävä tämä selkeästi ja avoimesti kaikille markkinaosallistujille ja ilmoitettava tästä sääntelyviranomaisille.
- 2.13 Kapasiteetin jakamiseen liittyvien velvoitteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvat taloudelliset seuraukset on osoitettava niille, jotka ovat vastuussa velvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Jos markkinatoimijat eivät käytä kapasiteettia, jonka käyttöön ne ovat sitoutuneet, tai – kun on kyse nimenomaisessa huutokaupassa jaetusta kapasiteetista – myy kapasiteettia jälkimarkkinoilla tai palauta sitä ajoissa, niiden on menetettävä oikeutensa kyseiseen kapasiteettiin ja maksettava kustannusvastaava korvaus. Kapasiteetin käyttämättä jättämisestä perittävien kustannusvastaavien korvausten on oltava perusteltuja ja oikeasuhteisia. Samoin jos siirtoverkonhaltija ei täytä velvoitettaan, sen on suoritettava markkinaosallistujalle korvaus kapasiteettioikeuksien menetyksestä, mutta ainoastaan kapasiteettioikeuden arvoon asti. Välillisiä menetyksiä ei oteta huomioon tätä tarkoitusta varten. Velvoitteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvan vastuuvuorollisuuden määrittämiseen käytettävät perusperiaatteet ja -menetelmät on taloudellisten seurausten osalta määriteltävä ennakolta, ja ne on hyväksyttävä kansallisilla sääntelyviranomaisilla.

3. KOORDINOINTI

- 3.1 Kapasiteetin jakaminen yhteenliitännässä on koordinoitava ja toteutettava käyttäen jakomenettelyjä, jotka ovat yhteisiä kaikille kyseisille siirtoverkonhaltijoille.

Tapauksissa, joissa kahden maan (siirtoverkonhaltijoiden) välisen kaupan odotetaan merkittävästi vaikuttavan fyysisten sähkövirtojen olosuhteisiin kolmannessa maassa (siirtoverkonhaltijan osalta), ylikuormituksen hallinnan menetelmät on koordinoitava kaikkien kyseisten siirtoverkonhaltijoiden kesken yhteisessä ylikuormituksen hallinnan menettelyssä. Kansallisten sääntelyviranomaisten ja siirtoverkonhaltijoiden on varmistettava, ettei oteta yksipuolisesti käyttöön ylikuormituksen hallinnan menettelyjä, jolla on merkittävä vaikutus fyysisiin sähkövirtoihin muissa verkoissa.

3.2 Yhteistä ylikuormituksen hallinnan menetelmää sekä menettelyä, jossa kapasiteettia jaetaan markkinoille vähintään vuosittain, kuukausittain ja päivittäin, on sovellettava viimeistään 1. tammikuuta 2007 seuraavien alueiden maiden välillä:

- a) Pohjois-Eurooppa (Tanska, Ruotsi, Suomi, Saksa ja Puola),
- b) Luoteis-Eurooppa (Benelux-maat, Saksa ja Ranska),
- c) Italian pohjoisraja-alueet (Italia, Ranska, Saksa, Itävalta ja Slovenia),
- d) Keski- ja Itä-Eurooppa (Saksa, Puola, Tšekki, Slovakia, Unkari, Itävalta ja Slovenia),
- e) Lounais-Eurooppa (Espanja, Portugali ja Ranska),
- f) Yhdistynyt kuningaskunta, Irlanti ja Ranska,
- g) Baltian maat (Viro, Latvia ja Liettua).

3.3 Edellä 2.8 kohdassa tarkoitetuilla alueilla kaikki kapasiteetti voidaan jakaa seuraavaa päivää koskevana jakona.

3.4 Kaikilla näillä seitsemällä alueella on määriteltävä yhteensopivat ylikuormituksen hallinnan menettelyt aidosti yhdentyneiden eurooppalaisten sähkömarkkinoiden muodostamiseksi.

3.5 Jos maa kuuluu useaan alueeseen, siirtoverkonhaltijoiden on ehdotettava menetelmää, jolla taataan ylikuormituksen hallinnan yhteensopivuus alueiden välillä, mukaan luettuna hierarkia ylikuormituksen ratkaisemiseksi eri alueilla. Menetelmä on hyväksyttävä sääntelyviranomaisilla.

3.6 Terveen ja tehokkaan kilpailun edistämiseksi siirtoverkonhaltijoiden välisen koordinoinnin on katettava kaikki vaiheet kapasiteetin laskennasta ja jakamisen optimoinnista aina verkon turvalliseen käyttöön, ja vastualueet on osoitettava selkeästi. Koordinointiin on sisällyttävä erityisesti:

- a) sellaisen yhteisen siirtomallin käyttö, jonka avulla voidaan käsitellä tehokkaasti toisistaan riippuvia fyysisiä silmukkavirtoja,
- b) kapasiteetin jakaminen ja käyttötarkoituksiin varaaminen siten, että voidaan käsitellä tehokkaasti toisistaan riippuvia fyysisiä silmukkavirtoja,

- c) kapasiteetin haltijoiden yhtäläiset velvoitteet antaa tietoa niiden aiotusta kapasiteetin käytöstä (käyttötarkoituksen ilmoittaminen nimenomaisia huutokauppoja varten),
- d) samat aikavälit ja kaupankäynnin päättymisajat,
- e) sama rakenne kapasiteetin jakamiselle käytettyjen aikavälien suhteen (1 päivä, 3 tuntia, 1 viikko jne.) ja myytävien kapasiteettilohkojen suhteen (sähkön määrä MW:eina, MWh:eina jne.),
- f) johdonmukaiset sopimuspuitteet markkinaosallistujien kanssa,
- g) virtojen tarkistus verkon turvallisuusvaatimusten noudattamiseksi toiminnan suunnittelussa ja varsinaisessa toiminnassa,
- h) ylikuormituksen hallintatoimenpiteitä koskeva kirjanpito ja niistä sopiminen.

- 3.7 Koordinaation on katettava myös siirtoverkonhaltijoiden välinen tiedonvaihto. Tiedonvaihdon on oltava luonteeltaan, ajankohdiltaan ja tiheydeltään sellaista, että se on 3.6 kohdassa mainittujen toimien ja sähkömarkkinoiden toiminnan kannalta sopivaa. Tiedonvaihdon avulla siirtoverkonhaltijoiden on erityisesti voitava tehdä parhaat mahdolliset ennusteet kokonaisvaltaisesta verkkotilanteesta voidakseen arvioida virtoja omassa verkossaan ja käytettävissä olevaa yhteenliittämiskapasiteettia. Siirtoverkonhaltijan, joka kokoaa tietoja muiden siirtoverkonhaltijoiden puolesta, on toimitettava tiedonkeruun tulokset kyseisille siirtoverkonhaltijoille.

4. MARKKINAOPERAATIOIDEN AIKATAULU

- 4.1 Käytettävissä oleva siirtokapasiteetti on jaettava riittävän ajoissa etukäteen. Kyseisten siirtoverkonhaltijoiden on ennen kutakin siirtokapasiteetin jakamista yhdessä julkistettava jaettava kapasiteetti ottaen tarpeen mukaan huomioon mahdollinen vakaan siirtokapasiteetin oikeuksista ja niihin mahdollisesti liittyvistä tasautuksista vapautuva kapasiteetti samoin kuin mahdolliset ajanjaksot, joiden aikana kapasiteetti ei ole käytettävissä (esim. huolto).
- 4.2 Siirto-oikeuksia koskevat ilmoitukset on tehtävä riittävän aikaisin etukäteen ennen päivittäisiä kaupankäyntikierroksia kaikilla kyseisillä järjestäytyneillä markkinoilla ja ennen jaettavan kapasiteetin julkistamista päivittäisessä tai useita päivittäisiä jakoja sisältävässä jakomekanismissa. Vastakkaiseen suuntaan kulkevien virtojen siirto-oikeudet on tasautettava, jotta yhteenliittäntää voidaan käyttää tehokkaasti.
- 4.3 Käytettävissä olevan siirtokapasiteetin peräkkäisten päivänsisäisten jakojen päivälle n on tapahduttava päivinä $n-1$ ja n sen jälkeen, kun ennakoitua tai tosiasialliset päivittäiset tuotantosuunnitelmat on annettu.
- 4.4 Valmistellessaan päivän verkkokäyttöä siirtoverkonhaltijoiden on vaihdettava tietoa viereisten siirtoverkonhaltijoiden kanssa (mukaan luettuna niiden ennakoitu verkkotopologia, tuotantoyksiköiden sijoittuminen ja verkon kuormitukset), jotta voidaan optimoida koko verkon käyttö operatiivisilla toimenpiteillä verkkotoiminnan turvallisuusvaatimusten mukaisesti.

5. AVOIMUUS

- 5.1. Siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava verkon saatavuuteen, verkkoon pääsyyn ja verkon käyttöön liittyvät asianmukaiset tiedot, mukaan luettuna selvitys siitä, missä ja miksi ylikuormitusta esiintyy, ylikuormituksen hallinnan menetelmät sekä suunnitelmat sen tulevaa hallintaa varten.
- 5.2 Siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava yleinen kuvaus ylikuormituksen hallinnan menetelmästä, jota käytetään eri olosuhteissa markkinoita varten käytettävissä olevan kapasiteetin maksimoimiseksi, sekä yleisestä menetelmästä, jota käytetään yhteenliittämiskapasiteetin laskemiseksi eri aikavälejä varten verkon sähköteknisten ja fyysisten ominaisuuksien perusteella. Menetelmä on hyväksyttävä asianomaisten jäsenvaltioiden sääntelyviranomaisilla.

- 5.3 Siirtoverkonhaltioiden on kuvattava yksityiskohtaisesti ja annettava avoimesti kaikkien potentiaalisten verkkokäyttäjien tietoon käytössä olevat ylikuormituksen hallinnan ja kapasiteetin jakamisen menettelyt (yhdessä kapasiteetin hakuaikojen ja -menettelyjen kanssa), tarjotut tuotteet sekä siirtoverkonhaltijoiden ja kapasiteetin vastaanottavan osapuolen velvoitteet ja oikeudet, mukaan luettuna velvoitteiden noudattamatta jättämisestä aiheutuvat vastuuvastuut.
- 5.4 Toiminnan ja suunnittelun turvallisuusnormien on oltava olennainen osa siirtoverkonhaltijoiden julkisessa asiakirjassa antamia tietoja. Myös tämä asiakirja on annettava kansallisten sääntelyviranomaisten hyväksyttäväksi.
- 5.5 Siirtoverkonhaltijoiden on julkistettava kaikki rajat ylittävää kauppaa koskevat asiaankuuluvat tiedot parhaiden mahdollisten ennusteiden pohjalta. Tietojen julkistamistapa on hyväksyttävä sääntelyviranomaisilla. Siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava vähintään:
- a) vuosittain: tiedot siirtoinfrastruktuurin pitkän aikavälin kehityksestä ja sen vaikutuksesta rajat ylittävään siirtokapasiteettiin;
 - b) kuukausittain: seuraavaa kuukautta ja vuotta koskevat ennusteet markkinoille käytettävissä olevasta siirtokapasiteetista ottaen huomioon kaikki tiedot, jotka ovat siirtoverkonhaltijan käytettävissä ennustetta laadittaessa (esim. kesä- ja talvikausien vaikutus linjojen kapasiteettiin, verkon huolto, tuotantoyksiköiden sijoittuminen jne.);
 - c) viikoittain: viikkoennusteet markkinoita varten käytettävissä olevasta siirtokapasiteetista ottaen huomioon kaikki tiedot, jotka ovat siirtoverkonhaltijan käytettävissä ennustetta laadittaessa, kuten sääennusteet, tuotantoyksiköiden käytettävyyden jne.;
 - d) päivittäin: markkinoita varten käytettävissä oleva siirtokapasiteetti päivittäin tai useita kertoja päivässä toteutettavissa jaoissa ottaen huomioon kaikki päivän tasautettu siirtokapasiteetti ja päivän tuotantosuunnitelmat;
 - e) jo jaettu kokonaiskapasiteetti markkina-aikayksiköittäin ja kaikki relevantit ehdot, joiden mukaisesti tätä kapasiteettia voidaan käyttää (esim. huutokaupan clearing-hinta, kapasiteetin käyttövelvoitteet jne.), jotta voidaan määrittää mahdollinen jäljellä oleva kapasiteetti;
 - f) jaettu kapasiteetti mahdollisimman pian kunkin jaon jälkeen sekä suuntaa-antavat tiedot maksetuista hinnoista;
 - g) käytetty kokonaiskapasiteetti markkina-aikayksiköittäin heti ilmoituksen jälkeen;
 - h) mahdollisimman reaaliaikaisesti: yhteenlasketut toteutuneet kaupalliset ja fyysiset virrat markkina-aikayksiköittäin, mukaan luettuna kuvaus mahdollisista korjaavista toimenpiteistä (esim. kapasiteetin supistaminen), joita siirtoverkonhaltijat ovat toteuttaneet verkko- tai järjestelmäongelmien ratkaisemiseksi;

- i) tiedot suunnitelluista käyttökatkoista ja edellispäivää koskevat yhteenkootut tiedot yli 100 MW:n tuotantoyksiköiden suunnitelluista ja ennakoiduista käyttökeskeytyksistä.
- 5.6 Kaiken asiaankuukuvan tiedon on oltava markkinoiden saatavilla ajoissa kaikkien sähkötoimitusten neuvottelemista varten (esim. ajoissa, että voidaan neuvotella teollisten asiakkaiden vuosittaisista toimitussopimuksista tai toimittaa tarjoukset järjestäytyneille markkinoille).
- 5.7 Siirtoverkonhaltijoiden on julkaistava asiaankuuluvat tiedot ennakoidusta kysynnästä ja tuotannosta 5.5 ja 5.6 kohdassa tarkoitetuilla aikaväleillä. Siirtoverkonhaltijoiden on myös julkistettava asiaankuuluvat tasemarkkinatiedot.
- 5.8 Kun julkaistaan ennusteita, myös ennusteita vastaavat toteutuneet arvot on julkaistava ennusteen kattamaa ajanjaksoa seuraavana ajanjaksona tai viimeistään seuraavana päivänä (n+1).
- 5.9 Kaiken siirtoverkonhaltijoiden julkaiseman tiedon on oltava vapaasti saatavilla helppokäyttöisessä muodossa. Kaikki tieto on myös annettava saataville noudattaen riittäviä ja standardoituja tiedonvaihtotapoja, jotka määritellään läheisessä yhteistyössä markkinaosallistujien kanssa. Tietoihin on sisällyttävä tiedot menneiltä ajanjaksoilta (vähintään kaksi vuotta), jotta myös markkinoiden uudet tulokkaat voivat käyttää näitä tietoja.
- 5.10 Siirtoverkonhaltijoiden on säännöllisesti vaihdettava riittävän tarkat verkko- ja kuormitustiedot, jotta kukin siirtoverkonhaltija voi tehdä tehonjakolaskennan omalla alueellaan. Samat tiedot on annettava pyynnöstä sääntelyviranomaisten ja Euroopan komission käyttöön. Sääntelyviranomaisten ja Euroopan komission on varmistettava, että ne itse ja mahdolliset konsultit, jotka tekevät niille analyyseja kyseisten tietojen pohjalta, käsittelevät tietoja luottamuksellisina.

6. YLIKUORMITUKSEEN LIITTYVIEN TULOJEN KÄYTTÖ

- 6.1 Ylikuormituksen hallinnan menettelyt saavat tuottaa tuloa vain ylikuormitustapauksessa; tämä ei koske uusia rajayhdysjohtoja, joihin sovelletaan asetuksen 7 artiklan mukaista poikkeusta. Sääntelyviranomaisten on vahvistettava kyseisten tulojen jakomenettely, joka ei saa vääristää siirtokapasiteetin jakamisprosessia minkään kapasiteettia ja energiaa pyytävän osapuolen hyväksi eikä heikentää halukkuutta vähentää ylikuormitusta.
- 6.2 Kansallisten sääntelyviranomaisten on toimittava avoimesti yhteenliittämiskapasiteetin jakamisesta aiheutuvien tulojen käytön tärkeysjärjestyksen suhteen.
- 6.3 Ylikuormitukseen liittyvät tulot on jaettava kyseeseen tulevien siirtoverkonhaltijoiden kesken niiden sopimien ja sääntelyviranomaisten hyväksymien perusteiden mukaisesti.
- 6.4 Siirtoverkonhaltijoiden on vahvistettava selkeästi etukäteen, miten ne käyttävät mahdollisesti saamansa ylikuormitukseen liittyvät tulot ja raportoitava näiden tulojen tosiasiallisesta käytöstä. Sääntelyviranomaisten on tarkastettava, että tämä käyttö

vastaa tätä asetusta ja näitä suuntaviivoja ja että yhteenliittämiskapasiteetin jakamisesta aiheutuvat ylikuormitustulot osoitetaan kokonaisuudessaan yhteen tai useampaan asetuksen 6 artiklan 6 kohdassa mainituista tarkoituksista.

- 6.5 Sääntelyviranomaisten on vuosittain kunkin vuoden heinäkuun 31. päivään mennessä julkaistava raportti, jossa ilmoitetaan saman vuoden kesäkuun 30. päivään ulottuvan 12 kuukauden jakson aikana saadut tulot ja niiden käyttö. Samassa yhteydessä on varmennettava, että tulojen käyttö vastaa tätä asetusta ja näitä suuntaviivoja ja että ylikuormitukseen liittyvät tulot on osoitettu kokonaisuudessaan yhteen tai useampaan säädetyistä tarkoituksista.
- 6.6 Ylikuormitukseen liittyvien tulojen käyttö investointeihin yhteenliittämiskapasiteetin ylläpitämiseksi tai lisäämiseksi on mieluiten kohdistettava erityisiin ennalta määriteltuihin hankkeisiin, jotka lieventävät nykyistä ylikuormitusta ja jotka voidaan lisäksi toteuttaa kohtuullisessa ajassa erityisesti lupaprosessia ajatellen.